

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych.

Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych

1. Cel programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków¹ Ochotniczych Straży Pożarnych położonych na terenie gmin liczących do 20 tys. mieszkańców,
- 2) polepszenie stanu infrastruktury służącej utrzymaniu i zabezpieczeniu specjalistycznego sprzętu i urządzeń technicznych, wykorzystywanych w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, poprzez modernizację budynków Ochotniczych Straży Pożarnych, o których mowa w pkt 1).

2. Wskaźnik osiągnięcia celu programu

Stopień realizacji celu programu mierzony jest za pomocą wskaźnika osiągnięcia celu pn.:

Liczba budynków objętych termomodernizacją (szt.)

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 194 szt.

Liczba jednostek służb ratowniczych wspartych do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków awarii i katastrof (szt.)

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 194 szt.

Zmniejszenie emisji CO₂ [Mg/rok]

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 5 tys. Mg/rok.

Zmniejszenie zużycia energii końcowej [GJ/rok]

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 16,5 tys. GJ/rok.

Zmniejszenie zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej [GJ/rok]

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi co najmniej 30 tys. GJ/rok.

3. Budżet

Budżet na realizację celu programu ze środków NFOŚiGW wynosi do 97 000 tys. zł, w tym: dla bezzwrotnych form dofinansowania – 97 000 tys. zł.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2024 - 2026, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów z beneficjentami końcowymi wskazanymi w pkt 7.4.2 podejmowane będą do dnia 31.12.2025 r.,
- 2) środki wydatkowane przez beneficjenta, czyli wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (dalej: wfośigw) będą do dnia 31.10.2026 r.

5. Terminy i sposób składania wniosków

- 1) Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym.
- 2) Wnioski beneficjentów końcowych wskazanych w pkt. 7.4.2 będą przyjmowane i obsługiwane przez wfośigw, które zawrą z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków.

¹ budynek lub budynki służące do magazynowania sprzętu przeciwpożarowego (samochody pożarnicze pompy i inne), osobistego sprzętu ochrony, węży pożarniczych, gaśnic i innego sprzętu gaśniczego. Mogą znajdować się w nim pomieszczenia biurowe, świetlica, warsztat lub pralnia itp. Dopuszcza się również finansowanie części budynków wykorzystywanych na inne cele użyteczności publicznej.

- 3) Terminy, sposób składania wniosków i ich rozpatrywania określone zostaną w ogłoszeniu o naborze, które zamieszczone będzie na stronie internetowej właściwego wfośigw.

6. Koszty kwalifikowane

- 1) Okres kwalifikowalności kosztów rozumiany jako data wystawienia faktury dla beneficjenta końcowego wskazanego w pkt. 7.4.2: od dnia 01.01.2024 r. do dnia 30.09.2026 r., z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Wfośigw mogą w ogłoszeniu o naborze lub innych dokumentach naborowych skrócić okres kwalifikowania kosztów o czas niezbędny do rozliczenia i wypłacenia środków zgodnie z warunkami programu.
- 2) Przez zakończenie przedsięwzięcia należy rozumieć datę podpisania protokołu odbioru końcowego lub datę uprawomocnienia się decyzji o pozwoleniu na użytkowanie (jeżeli jest wymagana) albo datę oświadczenia inwestora, że właściwy organ nadzoru budowlanego nie wniósł zastrzeżeń po dokonaniu zgłoszenia (o ile jest wymagana).
- 3) Koszty kwalifikowane oraz zasady oceny, realizacji i rozliczania przedsięwzięć zgodnie z Wytycznymi Technicznymi - załącznikiem nr 1 do niniejszego programu priorytetowego.
- 4) Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowanym tylko wówczas, gdy jest on faktycznie i ostatecznie ponoszony przez beneficjenta końcowego, a beneficjent końcowy nie ma prawnej możliwości odliczenia podatku naliczonego od podatku należnego w jakiegokolwiek części, zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług.

7. Formy i warunki udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Udostępnienie środków dla wfośigw, z przeznaczeniem na udzielanie dotacji beneficjentom końcowym.

7.2 Intensywność dofinansowania

Do 100% kosztów kwalifikowanych, z tym zastrzeżeniem, że łączna kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW i wfośigw w województwie nie może przekroczyć wartości stanowiącej iloczyn liczby gmin na terenie których zostały wskazane jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych i kwoty 500 tys. zł.

7.3 Warunki dofinansowania z udziałem środków NFOŚiGW udzielanego przez wfośigw beneficjentom końcowym

- 1) udzielając dotacji ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, wfośigw działa we własnym imieniu na rzecz NFOŚiGW,
- 2) przedsięwzięcie nie może zostać zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie,
- 3) w umowie o dofinansowanie należy wskazać termin zakończenia przedsięwzięcia,
- 4) instalowane urządzenia muszą być nieużywane i wyprodukowane w ciągu 24 miesięcy przed ich montażem,
- 5) zakup materiałów i prace budowlane wykonywane we własnym zakresie są dopuszczalne tylko przy udziale inspektora nadzoru z odpowiednimi uprawnieniami oraz po przedłożeniu protokołu odbioru robót,
- 6) beneficjent końcowy zapewni zmniejszenie zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej w modernizowanym budynku o co najmniej 20% dla tego budynku przy pracach termomodernizacyjnych a w przypadku wyłącznej instalacji OZE i wymianie źródła ciepła o co najmniej 10%,
- 7) beneficjent końcowy zobowiązany jest do eksploatacji instalacji i urządzeń (we wskazanej we wniosku lokalizacji) przez co najmniej 5 lat od dnia zakończenia przedsięwzięcia,
- 8) W przypadku, w którym na powierzchni² przekraczającej 20% części budynku podlegającej modernizacji energetycznej, w ramach projektu prowadzona będzie działalność gospodarcza

² Jeżeli powierzchnia tylko czasowo jest udostępniana do działalności gospodarczej (np. organizacja imprez okolicznościowych) należy uwzględnić czas takiego udostępnienia. Przykładowo, jeżeli część budynku OSP

(rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji³), przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania w zakresie tego budynku.

7.4 Beneficjenci

- 1) Beneficjentem programu są wfośigw,
- 2) Beneficjentem końcowym są jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych lub gminy, wskazane przez ministra właściwego ds. klimatu, dysponujące prawem własności lub innym tytułem prawnym do budynku/budynków⁴ lub/i nieruchomości gruntowej, na której realizowane jest przedsięwzięcie z prawem dysponowania obejmującym okres nie krótszy niż do końca okresu trwałości przedsięwzięcia.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć:

Przedsięwzięcia polegające na:

- termomodernizacji budynku/budynków Ochotniczych Straży Pożarnych,
 - instalacji OZE na terenie obiektów Ochotniczych Straży Pożarnych,
 - wymianie źródła ciepła w budynku/budynkach Ochotniczych Straży Pożarnych,
- zgodnie z warunkami podanymi w pkt 6.3.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA DOSTĘPU

Kryteria oceny wniosków o udostępnienie środków składanych przez WFOŚiGW:

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
2.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
3.	Wnioskodawca wywiązuje się z zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz NFOŚiGW		
4.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym		
5.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		
6.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym		

udostępniana jest przez 1 000 godzin w roku, to powierzchnię tę należy pomnożyć przez wskaźnik 1 000/8 760 (liczba godzin w roku).

³ Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców), ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły.

⁴ budynek lub budynki służące do magazynowania sprzętu przeciwpożarowego (samochody pożarnicze pompy i inne), osobistego sprzętu ochrony, węży pożarniczych, gaśnic i innego sprzętu gaśniczego. Mogą znajdować się w nim pomieszczenia biurowe, świetlica, warsztat lub pralnia itp. Dopuszcza się również finansowanie części budynków wykorzystywanych na inne cele użyteczności publicznej.

Kryteria oceny wniosków składanych przez Beneficjentów końcowych:

Lp.	NAZWA KRYTERIUM	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru*)		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów końcowych, określonym w programie priorytetowym		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat ⁵ przed dniem złożenia wniosku WFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – z wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się ze zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz WFOŚiGW		
7.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia są zgodne z programem priorytetowym*)		
8.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym*)		
9.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym		

*) szczegółowe wymagania dotyczące spełnienia kryterium może zawierać ogłoszenie o naborze

9. Postanowienia dodatkowe

Beneficjent końcowy zobowiązany jest do przedłożenia:

1) na etapie składania wniosku:

- przeglądu energetycznego przedsięwzięcia przed modernizacją zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Wytycznych Technicznych, które są załącznikiem nr 1 do niniejszego programu priorytetowego,
- dokumentu potwierdzającego prawo własności,
- inne - jeśli dotyczy, np.: audyt energetyczny, niezbędna dokumentacja budowlana/techniczna, Świadectwo Charakterystyki Energetycznej (SCHE);

2) na etapie rozliczenia:

- przeglądu energetycznego przedsięwzięcia po modernizacji zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do Wytycznych Technicznych, które są załącznikiem nr 1 do niniejszego programu priorytetowego,
- protokołu odbioru końcowego robót związanych z realizacją przedsięwzięcia i przekazania obiektu do użytkowania – kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem,
- ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie albo zgłoszenia o zakończeniu budowy wraz z oświadczeniem inwestora, że właściwy organ nadzoru budowlanego nie wniósł sprzeciwu do złożonego zawiadomienia o zakończeniu budowy (o ile jest wymagane),
- inne - jeśli dotyczy, np. świadectwa charakterystyki energetycznej sporządzonego zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, wykonanego przez osobę

⁵ Okres może być zmieniony w przypadku, gdy wynika to z wewnętrznych dokumentów danego WFOŚiGW

do tego uprawnioną po modernizacji budynku Ochotniczej Straży Pożarnej – o ile było sporządzane i stanowiło koszt kwalifikowany przedsięwzięcia.

Wytyczne Techniczne

1. Warunki Ogólne

Poniższe Wytyczne Techniczne stanowią ogólne ramy realizacji inwestycji zgodnie z zapisami programu priorytetowego: **Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**. Podstawą realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych są ogólne przepisy Prawa Budowlanego oraz uzyskanie poprzez realizację przedsięwzięcia wymagań określonych w programie priorytetowym, w tym progów minimalnej oszczędności energii pierwotnej nieodnawialnej opisanych w programie priorytetowym.

W celu standaryzacji podejścia zakres rzeczowy Przedsięwzięcia, efekty energetyczne i ekologiczne, wynikać mają z opracowanego na potrzeby programu priorytetowego wzoru **PRZEGLĄDU ENERGETYCZNEGO przed modernizacją/po modernizacji** - wypełnionego przez niezależnego eksperta, który jest wpisany do wykazu osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej (<https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych>). Realizowany zakres przedsięwzięcia może wynikać albo z opracowań własnych ww. eksperta, albo/i opracowanego audytu energetycznego, albo/i posiadanej już dokumentacji technicznej. Ten sam wzór dokumentu służyć będzie jednocześnie do rozliczenia przedsięwzięcia po jego realizacji.

Wyliczenia bilansowe, energetyczne i emisyjne, powinny być zgodne z ogólnymi przepisami prawa budowlanego, powinny być przeprowadzone zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (wraz z późniejszymi zmianami – aktualne na czas składania wniosku o dofinansowanie).

WFOŚiGW jest odpowiedzialny za wybór przedsięwzięcia, ocenę i rozliczenie przedsięwzięć i może indywidualnie ustalić czas zakończenia i realizacji zarówno naboru wniosków dla beneficjentów końcowych jak i pojedynczego przedsięwzięcia z uwzględnieniem niezbędnego czasu na rozliczenie umów z NFOŚiGW w zależności od konkretnej inwestycji i ustaleń z Beneficjentem Końcowym.

**Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**

2. Wymagania dotyczące możliwej kwalifikacji realizowanych usprawnień w ramach przedsięwzięcia:

I. Prace przygotowawcze i nadzór nad prawidłową realizacją prac				
Lp.	Rodzaj prac:	Minimalne wymagania	Wymagania w przypadku realizacji:	Koszty kwalifikowane – opis uszczegóławiający:
Koszty kwalifikowane związane z pracami przygotowawczymi, nadzorem i działaniami informacyjno-promocyjnymi nie mogą przekroczyć 7% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia				
1.	PRZEGLĄD ENERGETYCZNY przed modernizacją/po modernizacji	Obowiązkowy	Zgodnie z przygotowanym wzorem NFOŚiGW	PRZEGLĄD ENERGETYCZNY przed modernizacją/po modernizacji powinien być sporządzony i podpisany przez osobę wpisaną do wykazu osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej (https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych), o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1 Ustawy o charakterystyce energetycznej budynków z 29 sierpnia 2014 r. z późn.zm. (tekst jednolity — obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dnia 23 lutego 2021 r.; Dz. U. 2021 poz. 497).
2.	Audyt energetyczny, Niezbędna dokumentacja budowlana/techniczna w tym ekspertyzy Świadectwo Charakterystyki Energetycznej (SCHE) Inwentaryzacja przyrodnicza	Nieobowiązkowe o ile nie wynika z innych przepisów/ procedur Prawa Budowlanego	Zgodnie z ogólnymi i szczegółowymi przepisami Prawa Budowlanego w tym zakresie.	Tylko jeśli niezbędne do realizacji Przedsięwzięcia i/lub jest źródłem danych wskazanego scenariusza optymalnego. Zachęcamy, w celu propagowania rynku świadectw charakterystyki energetycznej, do aktualizacji SCHE dla stanu bazowego na etapie przygotowania przedsięwzięcia oraz wystawienia SCHE po wykonaniu inwestycji na jej zakończenie, zgodnie z przyjętymi założeniami i wyliczeniami.
3.	Nadzór nad prawidłową realizacją prac budowlanych	Obowiązkowy	Zgodnie z ogólnymi i szczegółowymi przepisami Prawa	Z ograniczeniem do maksymalnie 3% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia oraz z uwzględnieniem punktu 7.3 Warunki dofinansowania z udziałem środków NFOŚiGW udzielanego przez wfośigw beneficjentom końcowym programu priorytetowego

**Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**

			Budowlanego w tym zakresie.	
4.	Działania informacyjno-promocyjne	Obowiązkowy	Przynajmniej w minimalnym zakresie wynikającym z odpowiednich regulacji NFOŚiGW i wfośigw	Zgodnie z Instrukcją oznakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz obowiązków informacyjno-promocyjnych Beneficjentów NFOŚiGW oraz polityką właściwego wfośigw w tym zakresie
II. Prace termomodernizacyjne i instalacyjne Usprawnienia są obligatoryjne o ile prace zostały wskazane/potwierdzone w PRZEGLĄDZIE ENERGETYCZNYM opracowanym przez niezależnego eksperta technicznego i/lub jeśli prace wynikają z jego opracowań, z opracowanej/posiadanej dokumentacji technicznej i/lub audytów energetycznych. Prace powinny być realizowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 oraz z 2020 r. poz. 1608 i 2351). Wymagania cieplne dla przegród, w przypadku wskazania konkretnego usprawnienia do realizacji w ramach Przedsięwzięcia, powinny spełniać warunki określone w Załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia: "Wymagania izolacyjności cieplnej i inne wymagania związane z oszczędnością energii" - obowiązujące od 01.01.2021 r.				
Lp.	Rodzaj prac:	Koszty kwalifikowane – opis uszczegóławiający:		
1.	Prace dociepleniowe ścian zewnętrznych, fundamentowych itp.	Wszelkie niezbędne prace związane z wykonaniem docieplenia ścian zewnętrznych, ścian zewnętrznych poniżej poziomu posadowienia, dachów, stropodachów, ścian wewnętrznych - o ile usprawnienia te wynikają z opracowanego PRZEGLĄDU ENERGETYCZNEGO jako niezbędne, w tym niezbędne prace towarzyszące i odtworzeniowe – na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej: <u>Przykładowe prace odtworzeniowe i towarzyszące:</u>		
2.	Prace dociepleniowe posadzek na gruncie/stropów			

Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych

	nad nieogrzewanymi piwnicami	• niezbędne prace rozbiórkowe; • likwidacja mostków cieplnych, poprawna hydroizolacja przegród (na podstawie projektu technicznego) w tym zabezpieczanie przeciwwilgociowe ścian fundamentowych, drenaż itp.; • parapety zewnętrzne; • niezbędne obróbki blacharskie; • obróbka gzymsów, attyk itp.; • obróbka wokół otworów okiennych; • instalacja odgromowa; • rynny i rury spustowe; • wymiana pokrycia dachowego; • wykonanie opasek wokół budynku po wykonaniu docieplenia ścian fundamentowych; • naprawa/wymiana konstrukcji dachu niezbędnej do przeprowadzenia docieplenia dachu, warstwy izolacji; • obróbki, naprawa, uszczelnianie, przebudowa kominów (np. spalinowych, wentylacyjnych) na dachu, itp.; • kompensacja utraconych miejsc gniazdowania ptaków lub miejsc ukrycia się nietoperzy, zalecona przez RDOŚ (np. zamontowanie na budynku odpowiednich budek lęgowych);
3.	Prace dociepleniowe związane z dociepleniem dachów, stropodachów	
4.	Wymiana stolarki okiennej/okien dachowych/fasad szklanych	
5.	Wymiana stolarki drzwiowej i bram garażowych	
6.	Modernizacja/wymiana/montaż głównego źródła ciepła/wymiennikowni w budynku:	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej: • wymiana źródła na nowe źródło na paliwa kopalne/modernizacja źródła na paliwa kopalne jest niekwalifikowana; • montaż/modernizacja/wymiana innych źródeł ciepła, w tym węzłów cieplnych; • remont i dostosowanie pomieszczeń węzłów cieplnych lub kotłowni do odpowiednich standardów; • wykonawca instalacji źródła ciepła opalanego biomasą, pompy ciepła lub kolektorów słonecznych oraz urządzeń OZE do produkcji energii elektrycznej, powinien posiadać ważny odpowiedni certyfikat instalatora wystawiony przez właściwą akredytowaną jednostkę certyfikującą; • zastosowanie urządzeń do produkcji ciepła lub energii elektrycznej z OZE; • zastosowanie urządzeń wykorzystujących energię geotermalną niskotemperaturową, w tym przede wszystkim pomp ciepła; • niezbędne prace towarzyszące i odtworzeniowe, wynikające z posiadanej dokumentacji technicznej.
7.	Modernizacja instalacji c.o. (wymiana pionów, grzejników, termostaty, itp.)	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej: • wymiana instalacji (w tym modernizacja układu zasilania i dystrybucji ciepła, rurociągów i grzejników); • wymiana/zastosowanie izolacji termicznej instalacji;

**Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**

8.	Modernizacja instalacji c.w.u. (wymiana instalacji, optymalizacja pracy itp.)	- regulacja hydrauliczna instalacji, zastosowanie armatury regulacyjnej, w tym zaworów podpionowych, zaworów termostatycznych, zaworów równoważących oraz wszelkiej innej armatury wpływającej na jakość regulacji; - zastosowanie i montaż układów automatyki sterowniczej w źródle ciepła; - hermetyzacja instalacji; - czyszczenie i chemiczne płukanie instalacji - wymiana rurociągów c.w.u., w tym wymiana instalacji zimnej wody w zakresie niezbędnym do modernizacji instalacji c.w.u., izolacja termiczna przewodów; wyposażenie w uzasadnionych przypadkach instalacji w system cyrkulacji c.w.u., w tym zastosowanie sterowania czasowego tej instalacji, zastosowanie armatury regulacyjnej w zakresie regulacji hydraulicznej, w tym zaworów podpionowych; wymiana/zastosowanie zbiorników c.w.u. oraz ich izolacja; montaż/modernizacja/wymiana węzłów cieplnych dla potrzeb c.w.u., - inne działania mające bezpośredni wpływ na zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą dla potrzeb c.w.u. liczniki i podliczniki ciepła lub zużycia wody na potrzeby c.w.u; - niezbędne prace towarzyszące i odtworzeniowe, wynikające z posiadanej dokumentacji technicznej.
9.	Modernizacja instalacji wentylacji mechanicznej i/lub chłodzenia	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej: - montaż instalacji wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła; - dotatkowo możliwość kwalifikacji modułu chłodzenia w ramach usprawnienia: wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła - pod warunkiem, że w wyniku tego działania nastąpi optymalizacja zużycia energii; - warunek odbioru jakości prac: próba szczelności zgodnie z zapisami WT2021; - niezbędne prace towarzyszące i odtworzeniowe, wynikające z posiadanej dokumentacji technicznej.
10.	Modernizacja instalacji oświetlenia	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej: - wymiana źródeł światła na źródła wysokowydajne; - wymiana opraw oświetleniowych; - wymiana i montaż tablic rozdzielczych; - zastosowanie i montaż układów automatyki sterowniczej, w tym zastosowanie systemów zarządzania energią; - przełożenie (wymiana) instalacji elektrycznej, gdy jest to uzasadnione i wynika z właściwej dokumentacji technicznej; Roboty mogą obejmować kompleksową modernizację oświetlenia wewnętrznego lub/i oświetlenia zewnętrznego, w tym zmianę rozmieszczenia i ilości punktów świetlnych z zastosowaniem dobranej automatyki, prowadzącą do optymalizacji zużycia energii elektrycznej i bezobsługowej regulacji. Modernizacja oświetlenia nie może być jedynym elementem prac termomodernizacyjnych i instalacyjnych.
11.	System BMS/EMS	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej.

**Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**

12.	Instalacja pomp ciepła	Zakup/montaż pompy ciepła wraz z osprzętem - na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej. Kwalifikowane do dofinansowania pompy ciepła powietrze/woda, powietrze/powietrze i gruntowe pompy ciepła (również w zestawie) muszą być wpisane na listę ZUM¹⁾. ¹⁾ Lista ZUM to pomoc dla wnioskodawców w wyborze urządzeń i materiałów kwalifikujących się do dofinansowania, których jakość jest zweryfikowana przez ekspertów Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego. https://lista-zum.ios.edu.pl/
13.	Instalacja kolektorów słonecznych	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej. Kolektory słoneczne powinny posiadać certyfikat zgodności z normą PN-EN 12975-1 wraz ze sprawozdaniem z badań zgodnie z normą PN-EN 12975-2 lub PN-EN ISO 9806 lub posiadać znak jakości "Solar Keymark". Certyfikaty powinny zostać nadane przez akredytowaną jednostkę certyfikującą, a ich data nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie.
14.	Instalacja PV	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej. Instalacja PV - pod warunkiem zbilansowania zapotrzebowania na energię elektryczną związaną z oświetleniem wbudowanym (w tym dopuszcza się oświetlenie zewnętrzne terenu) oraz obsługę systemów technicznych budynku - energia elektryczna pomocnicza, c.o. i c.w.u. Dopuszcza się rozbudowę istniejących instalacji pod warunkami opisanymi powyżej i nie zakłócenia trwałości instalacji istniejącej, o ile zachowanie trwałości dla tej instalacji było wymagane.
15.	Magazyny energii	Na podstawie opracowanej dokumentacji technicznej. Pod warunkiem realizacji jednocześnie instalacji PV lub posiadania instalacji PV.
Koszty kwalifikowane związane ze zwiększeniem odporności na zmiany klimatyczne oraz infrastrukturą związaną z dostępnością nie mogą przekroczyć 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.		
16.	Zwiększenie odporności na zmiany klimatyczne	Rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany) w tym zagospodarowanie wód opadowych itp.
17.	Infrastruktura związana z dostępnością	Np. prace związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym dostępu do budynku (wykonanie pochylni, podjazdu lub zainstalowanie urządzeń technicznych, zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do budynku i na kondygnacje z pomieszczeniami użytkowymi, w tym montaż nowych wind energooszczędnych itp.);

3. Warunki dotyczące podpisania/rozliczenia Umowy z Beneficjentem Końcowym

3.1 Na etapie składania wniosku o dofinansowanie:

**Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych
Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych**

- **PRZEGLĄD ENERGETYCZNY przed modernizacją** sporządzony przez osobę wpisaną do wykazu osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej (<https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych> – na podstawie opracowanego wzoru będącego załącznikiem do Wytycznych Technicznych;
- dokument potwierdzający prawo własności,
- inne - jeśli dotyczy, np.: audyt energetyczny, niezbędna dokumentacja budowlana/techniczna, Świadectwo Charakterystyki Energetycznej (SCHE);

3.2 Na etapie rozliczenia przedsięwzięcia:

- **PRZEGLĄD ENERGETYCZNY po modernizacji** sporządzony przez osobę wpisaną do wykazu osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej (<https://rejestrcheb.mrit.gov.pl/rejestr-uprawnionych> na podstawie opracowanego wzoru będącego załącznikiem do Wytycznych Technicznych – potwierdzający realizację zakresu rzeczowego i uzyskanie efektów energetycznych i ekologicznych zgodnie z Umową z Beneficjentem Końcowym;
- protokoły odbioru końcowego robót związanych z realizacją przedsięwzięcia i przekazania obiektu do użytkowania – kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem;
- ostateczna decyzja o pozwoleniu na użytkowanie (jeśli dotyczy) albo zgłoszenie o zakończeniu budowy wraz z oświadczeniem inwestora, że właściwy organ nadzoru budowlanego nie wniósł zastrzeżeń;
- inne - jeśli dotyczy, np. świadectwo charakterystyki energetycznej sporządzone zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków, wykonane przez osobę do tego uprawnioną po modernizacji budynku Ochotniczej Straży Pożarnej – o ile było sporządzane i stanowiło koszt kwalifikowany przedsięwzięcia;

4. Załącznik

Wzór opracowany przez NFOŚiGW - **PRZEGLĄD ENERGETYCZNY Przedsięwzięcia przed modernizacją/po modernizacji** - załącznik do Wytycznych Technicznych - Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych

PRZEGLĄD ENERGETYCZNY Przedsięwzięcia przed modernizacją/po modernizacji* Załącznik do Wytycznych Technicznych - Załącznik nr 1 do Programu priorytetowego: Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 3) Modernizacja energetyczna budynków Ochotniczych Straży Pożarnych <i>Instrukcja wypełniania: wypełniaj tylko pola białe, pola szare i/lub kolorowe zawierają pola wyboru lub formuły przeliczeniowe.</i> <i>* niepotrzebne skreślić</i>			
I. Dane o Przedsięwzięciu:			
Nazwa przedsięwzięcia: Wnioskodawca/Beneficjent Końcowy: Nr wniosku o dofinansowanie/Umowy(jeśli dotyczy): Autor PRZEGLĄDU ENERGETYCZNEGO: Czy autor PRZEGLĄDU ENERGETYCZNEGO posiada niezbędne kwalifikacje i uprawnienia do oceny energetycznej budynków (potwierdzone wpisem do Rejestru osób uprawnionych do sporządzania Świadectw Charakterystyki Energetycznej (SCHE)): Nr wpisu do Wykazu osób uprawnionych do sporządzania SCHE (https://rejestrcheb.mrit.gov.pl):			
II. Lista budynków podlegających termomodernizacji:			
LP:	Nazwa i adres budynków:	Powierzchnia użytkowa:	
1		m2	
2		m2	
3		m2	
		Razem:	0,0 m2
III. Podsumowanie zakresu rzeczowego:			
	Nazwa wskaźnika:	jednostka	Wartość docelowa:
	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej:	[m2]	0,0 m2
	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków:	[szt.]	0 szt.
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE:	[kWp]	0,0 kWp
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych OZE:	[kW]	0,0 kW
	Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła (jeśli dotyczy):	[szt.]	0 szt.
	Pojemność magazynów energii elektrycznej (jeśli dotyczy):	[MWh]	0,0 MWh
IV. Podsumowanie efektów energetycznych i ekologicznych:			
	Nzwa wskaźnika:	jednostka	Wartość docelowa:
	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej:	[MWh/rok]	0,0 MWh/rok
	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej:	[MWh/rok]	0,0 MWh/rok
	Roczne zmniejszenie zużycia energii końcowej:	[MWh/rok]	0,0 MWh/rok
	Roczne zmniejszenie zużycia nieodnawialnej energii pierwotnej:	[MWh/rok]	0,0 MWh/rok
	Procent redukcji rocznego zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną:	[%]	- %
	Szacowana redukcja emisji gazów cieplarnianych:	[MgCO2/rok]	0,0 MgCO2/rok
UWAGI/Komentarze: Podpis autora/data opracowania: Podpis wnioskodawcy/Beneficjenta/data: Podpis WFOŚiGW (jeśli dotyczy)/data:			

B-01 KARTA BUDYNKOWA - PODSUMOWANIE PRZEGLĄDU ENERGETYCZNEGO BUDYNKU

Instrukcja wypełniania: wypełniaj tylko pola białe, pola szare i/lub kolorowe zawierają pola wyboru lub formuły przeliczeniowe. Dane prosimy wypełnić na podstawie audytów energetycznych będących podstawą pozytywnie oceny w ramach wcześniejszych naborów z uwzględnieniem tam przyjętej metodologii.

Tabela I. Budynek 1 - Dane podstawowe.

Nazwa i adres budynku dla którego przewidziana jest modernizacja energetyczna budynku:					
Czy ww. budynek posiada aktualnie Świadectwo Charakterystyki Energetycznej (SCHE) wystawione w Centralnym rejestrze charakterystyki budynków?		Podaj nr SCHE z Centralnego rejestru charakterystyki energetycznej (https://rejestrcheb.mr.it.gov.pl):		SCHE jest ważne do:	
Wnioskodawca:					
Rok (orientacyjnie) powstania budynku/oddania do użytkowania:		Powierzchnia użytkowa (m ²):		Powierzchnia pomieszczeń o reg. temp. dane z audytu (Af) (m ²):	
Czy budynek jest zabytkowy?		Rodzaj ochrony konserwatorskiej (jeżeli dotyczy):			
Powierzchnia na której prowadzona jest działalność gospodarcza (m ²)/% powierzchni na której prowadzona jest działalność gospodarcza [%]:		Inne istotne informacje o budynku:			

Tabela II. Bilans Energii Budynku przed i po modernizacji.

nośnik energii:	Roczne zapotrzebowanie na energię końcową, pierwotną oraz emisję CO ₂ - na podstawie dokumentacji obliczeń charakterystyki energetycznej budynku przed modernizacją:						Roczne zapotrzebowanie na energię końcową, pierwotną oraz emisję CO ₂ - na podstawie dokumentacji obliczeń charakterystyki energetycznej budynku po modernizacji:					
	ogrzewanie i wentylacja	ciepła woda użytkowa	chłodzenie	oświetlenie	energia pomocnicza	RAZEM:	ogrzewanie i wentylacja	ciepła woda użytkowa	chłodzenie	oświetlenie	energia pomocnicza	RAZEM:
	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]	[kWh/rok]
olej opałowy:						0,0						0,0
gaz ziemny:						0,0						0,0
gaz płynny:						0,0						0,0
węgiel kamienny:						0,0						0,0
biomasa:						0,0						0,0
inne (wpisz jakie):						0,0						0,0
ciepło słoneczne:						0,0						0,0
zapotrzebowanie na energię elektryczną:						0,0						0,0
w tym: produkcja e.e. z PV*:						0,0						0,0

* co do zasady, produkcja energii elektrycznej z PV musi być zbilansowana potrzebami budynku na energię elektryczną na ogrzewanie, wentylację, c.w.u., oświetlenie, energię elektryczną pomocniczą czy chłodzenie (jeżeli dotyczy).

Roczne zapotrzebowanie na energię końcową ciepłą [kWh/(rok)]	0,0	Roczne zapotrzebowanie na energię końcową ciepłą [kWh/(rok)]	0,0
Roczne zapotrzebowanie na energię elektryczną [kWh/(rok)]	0,0	Roczne zapotrzebowanie na energię elektryczną [kWh/(rok)]	0,0
w tym produkcja energii elektrycznej z OZE:	0,0	w tym produkcja energii elektrycznej z OZE:	0,0
Roczne zapotrzebowanie na energię końcową [kWh/(rok)]	0,0	Roczne zapotrzebowanie na energię końcową [kWh/(rok)]	0,0
Roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną [kWh/(rok)]	0,0	Roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną [kWh/(rok)]	0,0
Roczna emisja CO ₂ [MgCO ₂ /rok]	0,0	Roczna emisja CO ₂ [MgCO ₂ /rok]	0,0

Podsumowanie efektów energetycznych i ekologicznych dla budynku:

Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą:	0,0 kWh/rok	Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową:	0,0 kWh/rok
Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną:	0,0 kWh/rok	Roczne zmniejszenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną:	0,0 kWh/rok
Roczna, spodziewana produkcja energii elektrycznej z OZE:	0,0 kWh/rok	Roczna redukcja emisji CO ₂ :	0,0 MgCO ₂ /rok

Tabela III. Realizowany zakres rzeczowy wynikający z audytu energetycznego.

LP	Rodzaj możliwych do realizacji usprawnień:	Przed modernizacją:		Po modernizacji:		
		krótki opis stanu przed modernizacją:	czy usprawnienie realizowane w ramach projektu?	krótki opis zastosowanych rozwiązań materiałowych:	Przedmiar prac planowanych do realizacji (m ²):	Standard po modernizacji:
1	Prace dociepleniowe ścian zewnętrznych, fundamentowych, itp:					
2	Prace dociepleniowe posadzek na gruncie/stropów nad nieogrzewanymi piwnicami:					
3	Prace dociepleniowe związane z dociepleniem dachów, stropodachów:					
4	Wymiana stolarki okiennej/okien dachowych/fasad szklanych:					
5	Wymiana stolarki drzwiowej i bram garażowych:					
6	Modernizacja/wymiana/montaż głównego źródła ciepła/wymiennikowni w budynku:					
7	Modernizacja instalacji c.o. (wymiana pionów, grzejników, termostaty, itp.):					
8	Modernizacja instalacji c.w.u. (wymiana instalacji, optymalizacja pracy itp.):					
9	Modernizacja instalacji wentylacji mechanicznej i/lub chłodzenia:					
10	Modernizacja instalacji oświetlenia:					
11	System BMS:					
12	Instalacja pomp ciepła:				Podaj moc pomp ciepła [kW]:	
13	Instalacja kolektorów słonecznych:				Podaj pow. kolektorów [m ²]:	
14	Instalacja PV, itp:				Podaj moc instalacji PV [kW]:	
15	Magazyny energii:				Podaj pojemność magazynu energii [kWh]:	
16	Zwiększenie odporności na zmiany klimatyczne - rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany), zagospodarowanie wód opadowych itp.:					
17	Infrastruktura związana z dostępnością:					

Uwagi/Komentarze/Inne prace towarzyszące i odtworzenie związane z pracami termomodernizacyjnymi, niezbędne do zrealizowania wskaźników przedsięwzięcia:

Data:

Podpis:

14